

Білостоцький державний університет
(м. Білосток, Республіка Польща)

The branch of the University
of Bialystok in Vilnius
Faculty of Economics
(Lithuania)

Міністерство освіти і науки України

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Юридичний факультет
Кафедра приватного права

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ:
ЗАКОНОДАВЧЕ РЕАГУВАННЯ
НА ГЕОПОЛІТИЧНІ Й ІСТОРИЧНІ ПРОБЛЕМИ

ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ЗАКОНОДАВЧЕ РЕАГУВАННЯ НА ГЕОПОЛІТИЧНІ Й ІСТОРИЧНІ ПРОБЛЕМИ

.....

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної онлайн конференції

**6 грудня 2022 року
м. Чернівці**

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Юридичний факультет
Кафедра приватного права

Білостоцький державний університет
(м. Білосток, Республіка Польща)

The branch of the University of Bialystok in Vilnius
Faculty of Economics
(Lithuania)

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

**Правові виклики сучасності:
законодавче реагування
на геополітичні й історичні проблеми**

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної онлайн конференції
6 грудня 2022 року
м. Чернівці**

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2022

УДК 340.134:[327:911]](082)
П 685

Редакційна колегія:

Гетьманцева Ніна Дмитрівна, докторка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (*голова*);

Кіріяк Оксана Василівна, кандидатка юридичних наук, доцентка кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (*відповідальний секретар*);

Ярошенко Олег Миколайович, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, проректор з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Бутирський Андрій Анатолійович суддя господарського суду Чернівецької області, доктор юридичних наук, професор;

dr hab. Mięczyława Zdanowicz, prof. UwB завідувачка кафедрою європейського права Uniwersytet w Białymstoku;

dr hab. Anna Doliwa-Klepaska, prof. UwB кафедра європейського права Uniwersytet w Białymstoku;

dr Elżbieta Majewska - Branch of the University of Białystok in Vilnius.

П 685 **Правові** виклики сучасності : законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми : Матеріали III Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (Чернівці, 6 грудня 2022 року) / [редкол.: Н.Д. Гетьманцева (голова), О.В. Кіріяк (відпов. секр.) та ін.]. – Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. – 345 с.

ISBN 978-966-423-760-1

До збірника увійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми» (Чернівці, 6 грудня 2022 року).

Редколегія не несе відповідальності за науковий зміст і виклад матеріалу, що подано у рукописах.

Для науковців, аспірантів та студентів.

УДК 340.134:[327:911]](082)

ISBN 978-966-423-760-1

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

Організаційний комітет:

CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права*

UNIWERSYTET
W BIAŁYMSTOKU

*Білостоцький державний
університет
(м. Білосток, Республіка Польща)*

*Національний юридичний
університет імені Ярослава
Мудрого*

*The branch of the University of
Białystok in Vilnius
Faculty of Economics
(Lithuania)*

ЗМІСТ

Історія Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Вітальне слово ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктора фізико-математичних наук, професора **ПЕТРИШИНА Романа Івановича**.

Вітальне слово проректора з наукової роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктора технічних наук, професора **САМІЛИ Андрія Петровича**.

Вітальне слово першої заступниці декана юридичного факультету, заступниці з навчально-методичної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доцентки, кандидатки юридичних наук **МЕЛЕНКО Оксани Володимирівни**.

Вітальне слово члена-кореспондента НАПрН України, проректора з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, професора, доктора юридичних наук **ЯРОШЕНКА Олега Миколайовича**.

Вітальне слово завідувачки кафедри приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, професорки, докторки юридичних наук **ГЕТЬМАНЦЕВОЇ Ніни Дмитрівни**.

Вітальне слово **Dr hab. Elżbieta Kuźelewska**, prof. UwB Vice-Dean for Science Faculty of Law, University of Białystok.

Вітальне слово **prof. UwB dr hab. Jerzy Halicki**, Dyrektor Filii UwB w Wilnie.

Вітальне слово **dr hab. Anna Doliwa-Klepcka**, prof. UwB The Head of the Institute of European Law Faculty of Law University of Białystok.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

OLEG YAROSHENKO. THE ILLEGAL EMPLOYMENT OF THIRD-COUNTRY NATIONALS IN THE MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION	19
EKA BERAIA. LEGISLATIVE AND SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES OF MIGRATION IN GEORGIA BEFORE AND AFTER THE RUSSIAN INVASION OF UKRAINE	22
ALIONA CARA-RUSNAC. REGULATORY CHALLENGES RELATED TO DIGITAL CONTRACTS: A COMPARATIVE ACCOUNT	23
ANNA DOLIWA-KLEPCKA. AKCESJA NOWYCH PAŃSTW DO UNII EUROPEJSKIEJ W ŚWIETLE GLOBALNYCH WYZWAŃ	29
BRIAN GORLICK. STATE INTERESTS AND THE GLOBAL RESPONSE TO FORCED DISPLACEMENT: HOW CAN WE MOVE FORWARD	31
MARTA JAMIOŁKOWSKA. UNIA EUROPEJSKA WOBEC ALGORYTMICZNEGO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH MIGRANTÓW	46
SYLWIA LESZCZU. THE GENDER ASPECT OF MIGRATION AND REFUGEE ISSUES IN EUROPE	50
VAKHTANG MAISAIA. PRIVATE MILITARY COMPANIES AND MERCENARIES GEOPOLITICS AND VIOLATIONS OF INTERNATIONAL LAW - ON CASE OF RUSSIA'S AGGRESSION IN UKRAINE	51
JAN-URBAN SANDAL. SOCIAL ENTREPRENEURS AND THE FAMILY	52
CHRISTOPH SCHMETTERER. WHO WAS KARL FRIEDRICH ADLER AND WHY SHOULD WE DEAL WITH HIM?	53
IRENA MIKLASZEWICZ. SYTUACJA PRAWNA UKRAIŃCÓW NA LITWIE OPUSZCZAJĄCYCH TERYTORIUM SWOJEGO PAŃSTWA W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM	57
MAGDALENA PERKOWSKA. PRZESTĘPSTWO ORGANIZOWANIA NIELEGALNEGO PRZEKROCZENIA GRANICY JAKO WYZWANIE DLA TEORII I PRAKTYKI	59
MARTIN PÍRY. TRANSPARENCY AND SUBSIDIARITY AS METHODS OF SELF-GOVERNMENT	60
VITALII PISTRIUGA. THE PROCEDURE FOR CHALLENGING NOTARIAL ACT IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA	64

CHARLES SZYMANSKI. SOCIAL CLAUSES IN INTERNATIONAL FREE TRADE AGREEMENTS AND THE PROTECTION OF WORKER'S RIGHTS – A REMEDY TO THE EXCESSES OF GLOBALIZATION?	67
MATEUSZ H. ZIEMBLICKI. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁAŃ FRONTEXU W PIERWSZYCH MIESIĄCACH ROSYJSKIEJ INWAZJI NA UKRAINĘ	68
WOJCIECH ZOŃ. KRYZYS MIGRACYJNY A PUSZCZA BIAŁOWIESKA - WYBRANE PROBLEMY OCHRONY TRANSGRANICZNYCH OBIEKTÓW PRZYRODNICZYCH	71

ПАНЕЛЬНІ ДИСКУСІЇ

МИКОЛА ІНШИН. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ПРАВОМ ЄС	77
ВІКТОР ЩЕРБИНА. ПОНЯТТЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ЮРИДИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ	79
МИХАЙЛО ШУМИЛО. ПРЕЗУМПЦІЯ ТРУДО-ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН ЗАЙНЯТИХ НА ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМАХ У СФЕРІ ДОСТАВКИ	81
ОЛЕНА ТИЩЕНКО. ОСУЧАСНЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ – НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ	83
ГАЛІЯ ЧАНИШЕВА. ЩОДО МОДЕЛЕЙ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	86
ВІКТОРІЯ АНАТІЙЧУК. ПРИВАТНЕ І ПУБЛІЧНЕ В ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН	89
ВАСИЛЬ АНДРІЙВ, ТЕТЯНА ВАХОНЄВА. ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В КРАЇНАХ ЄС	92
ОЛЬГА БОРДЕНЮК. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	94
МИРОСЛАВА БУК. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА ТЕРИТОРІЇ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА	97
ОКСАНА БУНЧУК. ЮРИДИЧНИЙ ЗМІСТ ПРИНЦИПУ ПОВАГИ ПРАВ ЛЮДИНИ	99
ВОЛОДИМИР БУРАК. РИНОК ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	101
АЛЬОНА БУРКА, МИКОЛА БОДНАРУК. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ЗМІНА КОН'ЮКТУРИ РИНКІВ ПРАЦІ У ЄВРОПІ	104
ЛАУРА БЗОВА. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ	106
СЕРГІЙ ВАВЖЕНЧУК. ДО ПИТАННЯ ОЗНАК РЕГУЛЯТИВНИХ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	108
ЛЮДМИЛА ВАКАРІЮК. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄСПЛ ЩОДО ЗАБОРОНИ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВІТЧИЗНЯНУ ПРАКТИКУ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	109
СВІТЛАНА ВИШНОВЕЦЬКА. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ У СФЕРІ ПРАЦІ ЯК ПРАВОВИЙ ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ	112
НАТАЛЯ ВОЛКОВА. РІВЕНЬ ЗГУРТОВАНOSTІ В ГРОМАДІ ЯК ІНДИКАТОР ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ В ЧАС КРИЗИ ТА ВІЙНИ	114
ОКСАНА ВОЛОЩУК. ГІБРИДНА АГРЕСІЯ У СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ: ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ТА ПРИПИНЕННЯ	117
NATALIA VOLCHENKO. THE RIGHT TO INDIVIDUAL FOOD SECURITY IN PUBLIC INTERNATIONAL LAW	119
СЕРГІЙ ГАЛКЕВИЧ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ДОГОВОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	122
ЛЮДМИЛА ГАРАЩЕНКО. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГАРАНТІЙ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЕЮ 118 КЗПП УКРАЇНИ, У РАЗІ ЗАКІНЧЕННЯ /ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ НА ВИБОРНІЙ ПОСАДІ У ПРОФСПІЛКОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	124
НІНА ГЕТЬМАНЦЕВА. ВПЛИВ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПРАЦІВНИКА НА РІВЕНЬ МОТИВАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ	127

МАКСИМ ГЕТМАНЦЕВ. ПОНЯТТЯ ТА СУТЬ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	130
ОЛЕКСАНДР ГЕТМАНЦЕВ. ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИКИ ЕСПЛ В УДОСКОНАЛЕННІ СУДОВОГО ЗАХИСТУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ	132
ВІТАЛІЙ ГОРДЄЄВ. ОСНОВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ СПРАВИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	135
НАТАЛІЯ ГОРОБЕЦЬ. ВІЙНА ЯК КАТАЛІЗАТОР ГЕНДЕРНИХ ПРОБЛЕМ	137
УЛЯНА ГРИШКО. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У E-COMMERCE: ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ	138
МАРІЯ ГУДИМА-ПІДВЕРБЕЦЬКА. ПРАВОВА ДОЛЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	141
НАТАЛІЯ ДУБИЦЬКА. ДЕЯКІ КОЛІЗІЙНІ АСПЕКТИ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН НЕМАЙНОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	144
СВІТЛАНА ЗАДОРЖНА. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПО РОЗСЛІДУВАННЮ ЗЛОЧИНІВ ТРАНСКОРДОННОГО ХАРАКТЕРУ В ЄС	146
ЮРІЙ ЗАЙКА. СПАДКОВИЙ ДОГОВІР: РЕАЛЬНОСТІ ВИКОНАННЯ	149
АЛЛА ЗЕЛІСКО. КОРПОРАТИВНІ ВІДНОСИНИ: ЗМІНИ ЗАКОНОДАВЧОГО ТА ДОКТРИНАЛЬНОГО ПІДХОДІВ	151
OKSANA KIRPAK. THE CONTRACTUAL REGULATIONS IN THE KARL FRIEDRICH ADLER HERITAGE	154
NATALIA KLIETSOVA, ALLA VYNIARSKA, ANDRII KLIETSOV. DESPITE THE OBSTACLES WE MOVE TO EUROPE: THE PROJECT LAW OF UKRAINE "ON PROFESSIONAL ACTIVITY OF THE DOCTOR OF VETERINARY MEDICINE AND SELF-GOVERNING BODY" AS THE KEY WAY OF DIGITAL HR MANAGEMENT OF VETERINARY SPHERE	157
ОЛЕНА КОВАЛЕНКО. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРАЦЮ ТА ПРАВА НА ОПЛАТУ ПРАЦІ У ПЕРІОД РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	160
ІГОР КОВБАС, ГАЛИНА КОВБАС. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	162
ЛЮДМИЛА КОНДРАТ'ЄВА. СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА В СПРАВАХ ПРО НАДАННЯ ОСОБІ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ПРИМУСОВОМУ ПОРЯДКУ	164
ІРИНА КУДЕРСЬКА. ПРАВОВА ОХОРОНА НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: ДОСВІД ОКРЕМИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН	167
ОЛЬГА КУЧМА. ВІЙНА ЯК ПРИЧИНА НЕВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ	170
OKSANA MELENKO. MISCONDUCT: PSYCHOLOGICAL-LEGAL APPROACH	171
НАТАЛІЯ МИРОНЕНКО. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	175
МИХАЙЛО МІЩУК, ЮЛІЯ ЮРЧУК. ДОТРИМАННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ В СУДАХ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	178
ВОЛОДИМИР НИКИФОРАК. ПРАВОВА ПРИРОДА КОНДИКЦІЙНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	182
ЯНА ОДОВІЧЕНА. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР З НЕФІКСОВАНИМ РОБОЧИМ ЧАСОМ ЯК НЕСТАНДАРТНА ФОРМА ЗАЙНЯТОСТІ	184
YURIY ORANASHCHUK. AUTHENTICITY AS A CONSEQUENCE OF THE CONTRACTUAL NOTARIZATION	186
ОЛЕГ ОРЛОВСЬКИЙ. ПРАВО НА ЖИТТЯ ЯК КАТЕГОРІЯ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	189
ЛЮДМИЛА ОСТАФІЙЧУК. ПРО ПРАВО БУТИ ЗАБУТИМ	191
АУРІКА ПАСКАР. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ ЕКСТЕРИТОРІАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	194
ТЕТЯНА ПОДОРЖНА. СУДОЧИНСТВО У ФОРМІ ЕЛЕКТРОННОГО ПРАВОСУДДЯ: ДИНАМІЧНІСТЬ ПРОЦЕСУ РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ	196
НАТАЛІЯ ПРОЦЬКІВ. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ДОГОВОРІВ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	199

СВІТЛАНА СИНЧУК. ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ САМОЗАЙНЯТИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: ДО ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКУ ДВІЧІ	201
ЛЮДМИЛА СІНЬОВА. СОЦІАЛЬНА СФЕРА В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	203
КАТЕРИНА СОЛОДАН. ГЛОБАЛЬНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	205
ОКСАНА СТАСІВ. ПРАВО ПРАЦІВНИКІВ НА ВІДПУСТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ...	207
ТЕТЯНА ТАРАСЕВИЧ. СОМАТИЧНІ ПРАВА ЛЮДИНИ І МОЖЛИВОСТІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ	209
ЛЕОНІД ТАРАСЕНКО. КОМЕРЦІЙНІ ПОЗНАЧЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ	211
ГАЛИНА ТРУНОВА. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА ЗАХИСТ ВІД БЕЗРОБІТТЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	213
ЯНА ТРИНЬОВА. ВСТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ РЕАГУВАННЯ НА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЯК ВІДПОВІДЬ НА ДЕЯКІ СУЧАСНІ ПРАВОВІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ	215
ХРИСТИНА ЧОПКО. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ДИКИХ ТВАРИН ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	218
ВІКТОР ШЕВЧУК. ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	221
АННА ШТЕФАН. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТА ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	223
ОЛЕНА ШТЕФАН. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРИНЦИПУ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄНОГО СТАНУ	226
ТЕТЯНА ЮЗЬКО. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН УКРАЇНИ В СИСТЕМУ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА	230

ПЕРША ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

БОГДАН ВАПНЯРЧУК. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН З НАУКОВИМИ ПРАЦІВНИКАМИ	235
ОЛЬГА ГАЛУШКО. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ЯК СКЛАДОВА ПІСЛЯВОЄННИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ	237
ДМИТРО ГРИНЬ. ЩОДО ОСНОВОПОЛОЖНИХ ЗАСАД ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ	239
ОЛЕГ ГОНЧАР. ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ	241
О.М. ГОРДИНСЬКА. РУХОМІ РЕЧІ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ : ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ	243
АНДРІЙ ГРИЦЬКІВ. ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО ВИДАЧУ ПРАВОПОРУШНИКІВ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ДОКУМЕНТ У ЗАСТОСУВАННІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОРДЕРУ НА АРЕШТ	246
ЕДУАРД ДЕМ'ЯНЕНКО. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКАМИ СЕКСУАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У СФЕРІ ПРАЦІ	249
БОЖЕНА ДОСІН. АКТИ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ ЯК ПРАВОВА ФОРМА ПРИЙНЯТТЯ УЗГОДЖЕНИХ РІШЕНЬ СТОРОНАМИ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ	252
АНДРІЙ КАШИЦЬКИЙ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ	254
АНГЕЛІНА КУП'ЯНСЬКА. ПРАВО НА ОКРЕМУ ДУМКУ СУДДІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ	256
ДЕНИС КОЗЛІТІН. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ РИМСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ЩОДО ПРАВ ОРГАНІЗАЦІЙ РАДІОМОВЛЕНН	259
ІНА ОСІПОВА. РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКУ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	261
АНДРІЙ СТАСІВ. ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ СТВОРЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙ	264
ОЛЬГА ХРАБАТИН. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ У СИСТЕМІ ПРАВ ЛЮДИНИ	266
ДАНИЇЛА ЧОРНЕНЬКА. СОМАТИЧНІ ПРАВА ЯК ЗАКОНОМІРНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ПРАВ ЛЮДИНИ	268

ПЕРШІ КРОКИ В НАУЦІ

АНАСТАСІЯ БЕЖЕНАР. РЕКВІЗИЦІЯ МАЙНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКА	273
ЄВГЕН ВЛАСЮК. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН	276
ЕДУАРД ВЛАД. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ З БАТЬКІВ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ ЗА КОРДОНОМ	279
ОЛЕСЯ ДУБЧАК. ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	281
ДІАНА ЗВЕЗДАК. СУЧАСНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ	283
ДІАНА КАПРАВА. ОСОБЛИВОСТІ ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	285
СТАНІСЛАВА КЕЙВАН. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	287
OLENA KIRIL. RESTRICTION OF THE RIGHT TO SECRECY OF CORRESPONDENCE DURING THE MILITARY SITUATION IN UKRAINE	290
АЛІНА КРАЄВСЬКА. ЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ДОБРОСОВІСНОСТІ, РОЗУМНОСТІ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ У ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ	292
ДАНА ЛУКІЯН. ПРИНЦИП (ЗАСАДА) РОЗУМНОСТІ СТРОКІВ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	294
АРІНА ЛУПУ. ІДЕЯ НЕПОДІЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ: ПРАВДА ЧИ МІФ?	296
ЮЛІЯ ЛЮБЧЕНКО. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	298
КСЕНІЯ МАЛОФІЙ. ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПІД ВПЛИВОМ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	300
КАРІНА МАРТИНЕНКО. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	302
ОЛЕКСАНДР НЕХ. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	305
ОЛЕКСАНДРА ОНОФРЕЙЧУК. ЗАХИСТ ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ СУСПІЛЬСТВА У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	307
АНДРІЙ ОРЛОВСЬКИЙ. ПРАВОВА ПРИРОДА ДЕЛІКТНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	310
ТЕТЯНА ОСАДЧУК. БАЛАНС ІНТЕРЕСІВ СТОРІН ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	312
МИКОЛА ПАРАЙКО. ПРИНЦИПИ АКТИВНОСТІ СУДУ ТА ЗМАГАЛЬНОСТІ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПИТАННЯ ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ	315
ДМИТРО ПАСТУХ. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПОСМЕРТНОЇ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ В УКРАЇНІ	318
ЮЛІЯ ПАСТУХ. ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В УКРАЇНІ	321
КСЕНІЯ САВКА. НАКОПИЧУВАЛЬНЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКА ІМОДЕЛЬ	323
ДІАНА СКРИПНИК. МІСЦЕ АКТИВІВ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ У СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	327
АРТЕМ ТИФАНЮК. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ	330
МАКСИМ ФІЛІП. ВИДАТКИ НА ФІНАНСУВАННЯ СФЕРИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	333
СЕРГІЙ ШВЕЦОВ. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ	335
ОЛЕКСАНДР ШЕВЧУК. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ВПО: ПРАВОВИЙ ВИКЛИК ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА	337
ЮЛІЯ ШУМИЛО. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРЕЮДИЦІЙНИХ ФАКТІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	340
АНАСТАСІЯ ЮРЧИШЕНА. ПРАВОВА ДОПОМОГА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	342

Альона Бурка,

д.ф., доцентка кафедри приватного права.

Юридичний факультет.

Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

(м. Чернівці, Україна)

a.burka@chnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8038-2958>

Микола Боднарук,

д. ю.н., проф. кафедри приватного права.

Юридичний факультет.

Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

(м. Чернівці, Україна)

m.bodnaruk@chnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7386-465X>

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ЗМІНА КОН'ЮКТУРИ РИНКІВ ПРАЦІ У ЄВРОПІ

Зміни географічних та політичних факторів, що лежать в основі між країнами, а в нашому випадку – це повномасштабне вторгнення Росії на територію України, призвели до зростання геополітичних ризиків та проблем. Порушення світового балансу, абсолютна пріоритетність питання безпеки та миру; перегляд значення і ролі у вирішенні безпекових, кризових питань існуючих міжнародних інституцій; економічний спад; енергетичні проблеми; трансформація ринків праці; інфляція; зростання рівня безробіття. І це далеко не всі наслідки, спричиненні російською агресією.

Однією із масштабних проблем, з якою нині зіткнулася Україна, є безробіття. За офіційними даними станом на січень 2022 року в Україні було зареєстровано – 315,4 тис. безробітних; у березні поточного року – 286,9 тис., у жовтні 2022 року – 260,5 тис., а вже станом на 01 листопада – 239 тис. Для порівняння у IV кварталі 2021 року кількість безробітних становила 295,0 тисяч [1], тобто якщо керуватися виключно офіційними даними, то ситуація абсолютно не є критичною, а скоріше навпаки – прослідковується позитивна динаміка. Проте такі статистичні дані зовсім не відповідають дійсності, і зумовлені тим, що значна кількість безробітних не стала на облік, так як перебуває на тимчасово окупованих територіях чи виїхала за кордон. Загалом Міністерство економіки України очікує, що до кінця 2022 року в Україні буде приблизно 2,6 мільйонів безробітних (хоча вже згодом було зазначено про близько 5 млн. людей, які втратили роботу) [2].

У відсотковому співвідношенні рівень безробіття сягає 30%, а за даними Національного банку України відсоток безробіття у 2 кварталі 2022 року вже досяг позначки 35 % [3]. При цьому суттєво, більш ніж вдвічі, зменшилась кількість вакансій на ринку праці – на сьогодні їх лише 32,3 тисяч (станом на 1 листопада), тобто на одну вакансію претендують 7,4 безробітних [4].

У своєму останньому звіті від 31 жовтня 2022 року Міжнародна Організація Праці (далі МОП) дійшла до висновку, що перспективи глобальних ринків праці погіршилися в останні місяці і за поточними тенденціями вакансії знизяться, а глобальне зростання зайнятості значно погіршиться в останньому кварталі 2022 року. МОП підкреслює, що окрім жакливого гуманітарної кризи, війна в Україні має і негативний вплив на економіку країни та ринок праці. За оцінками МОП зайнятість у 2022 році буде на 15,5% (2,4 млн. робочих місць) нижчою за рівень 2021 року, доконфліктний. Цей прогноз є більш оптимістичний, ніж попередній. Адже у квітні 2022 року МОП прогнозувало втрату 4,8 мільйонів робочих місць. У звіті також наголошується, що наслідки російської агресії відчуються на ринках праці сусідніх країн, що може призвести до політичної дестабілізації та дестабілізації ринку праці в цих країнах [5].

Розкриваючи тему безробіття в Україні не варто оминати і питання втрати людських ресурсів. Сюди належать усі вбиті і загиблі, про точну кількість яких нам ще невідомо (і ці втрати, нажаль, є вже безповоротними); понад один мільйон депортованих осіб; мільйони біженців, які зараз перебувають в інших країнах (станом на 15 листопада це понад 7.8 мільйонів біженців по всій Європі) [6].

Чому нині потрібно розглядати це питання комплексно? Тому що людські ресурси – сукупність людей з їхніми фізичними і розумовими здібностями та відповідним трудовим потенціалом (як фактор економічного розвитку) [7]. Втрата людського ресурсу одразу ж відображається на національному ринку праці, напряду пов'язана із падінням економіки, інфляційними процесами. Незважаючи на те, що частина українців вже повернулася додому, перед державою і надалі стоїть завдання, що не втрачатиме своєї пріоритетності навіть по закінченню війни, – створення сприятливих умов для повернення громадян України з-за кордону, людей, які набули вже певних нових знань, досвіду та які зможуть їх використати для відновлення та подальшої розбудови економіки України. Ще складнішою буде ситуація із поверненням депортованих осіб.

Реальна картина свідчить про те, що проблема безробіття та дотичні до неї, які, на перший погляд, стосуються лише однієї країни, насправді не вичерпується національними аспектами. Агресія Росії проти України спровокувала значні і зростаючі кризові ризики для багатьох країн, навіть географічно віддалених від нашої держави, хоча в окремих випадках кон'юнктура деяких національних ринків праці характеризується позитивною динамікою (за рахунок працевлаштування біженців з України частково було вирішено питання з дефіцитом робочої сили).

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку найбільший приріст робочої сили спостерігається в трьох країнах: Чехії (2,2%), Польщі (2,1%), Естонії (1,9%). Для ряду інших країн вплив оцінюється від 1% до 1,5% (Угорщина, Латвія, Словацька Республіка, Литва, Румунія). Для всіх інших країн відносна зміна, як очікується, буде набагато нижчою, щонайбільше 0,5% і навіть меншою для більшості великих європейських країн [8]. Проте передбачити подальшу динаміку ринків праці у цих країнах та їх вплив на економічний розвиток досить складно, так як неможливо спрогнозувати тривалість перебування українських біженців за кордоном.

Загалом можемо констатувати, що війна поставила сферу соціально-трудова відносин в шоківі умови. З метою адаптації ринку праці до нових умов в країні вже втілюються на практиці та розробляються на майбутнє ряд заходів, зокрема: нині центри зайнятості пропонують різні програми перекваліфікації для працівників; впроваджено грантові програми на започаткування чи розвиток бізнесу як за рахунок державних коштів, так і за рахунок міжнародного фінансування; з березня поточного року надаються компенсації роботодавцям за працевлаштування та оплату праці внутрішніх переселенців; з весни 2023 року планується запровадження нових програм компенсацій роботодавцям за працевлаштування таких категорій населення, як молоді віком до 25 років, яка, переважно, не має страхового стажу, людей з інвалідністю чи військовослужбовців тощо; проводяться заходи боротьби з тіньовою зайнятістю, шляхом проведення інспекційних перевірок; розпочато реалізацію комплексної програми «Армія відновлення»; проводиться законодавче реформування, а саме, у вересні 2022 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування служби зайнятості, соціального страхування на випадок безробіття, сприяння продуктивній зайнятості населення, у тому числі молоді, та впровадження нових активних програм на ринку праці», останній щоправда є дещо дискусійним.

Проте, на нашу думку, всі перелічені дії спрямовані поки що виключно на стабілізацію ситуації із безробіттям та «втримання» українських працівників у межах країни, але аж ніяк не вирішують питання повернення українських біженців з-за кордону. Адже останнє напряду залежить від розвитку подій на полі бою або, іншими словами, чим безпечніше буде в Україні, тим потенційна більшість осіб можуть повернутися до країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кількість зареєстрованих безробітних. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/2022/> (дата звернення: 23.11.2022).
2. Мінекономіки очікує приблизно 2,6 млн безробітних до кінця 2022 року. Hromadske. URL: <https://hromadske.ua/posts/minekonomiki-ochikuye-priblizno-26-mln-bezrobitnih-do-kincyua-2022-go> (дата звернення: 15.11.2022).
3. Inflation to Start Declining and Economy to Return to Growth in 2023 – Inflation Report. National Bank of Ukraine. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/u-2023-rotsiinflyatsiya-rochne-znijuvatisya-a-ekonomika-povernetsya-do-zrostannya-inflyatsiyinyi-zvit> (дата звернення: 24.11.2022).
4. Ситуація на зареєстрованому ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості (січень-жовтень 2022 року). Державна служба зайнятості України. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analytics/68> (дата звернення: 12.11.2022).
5. ILO response to the Ukraine crisis. International Labour Organization. URL: <https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/ukraine-crisis/lang--en/index.htm> (дата звернення: 16.11.2022).
6. Operational data portal. Ukraine Refugee Situation. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (дата звернення: 26.11.2022).
7. І. Л. Жук. Людські ресурси // Енциклопедія Сучасної України: енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. Т. 18. URL: <https://esu.com.ua/article-59920> (дата звернення: 14.11.2022).
8. The potential contribution of Ukrainian refugees to the labour force in European host countries. OECD. URL: <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/the-potential-contribution-of-ukrainian-refugees-to-the-labour-force-in-european-host-countries-e88a6a55/> (дата звернення: 20.11.2022).

Лаура Бзова,

PhD, асистент кафедри процесуального права.

Юридичний факультет.

Чернівецький національний університет

імені Юрія Федьковича

(м. Чернівці, Україна)

l.bzova@chnu.edu.ua

0000-0003-3143-4904

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ

Хоча термін «глобалізація» здається дещо поширеним і тривіальним, можна стверджувати, що в галузі права його суть походить з 18 століття. Глобалізація права визначається як процес транснаціоналізації або розриву традиційної національної сфери застосування норм, концепцій або правових тенденцій через зовнішні фактори. Але глобалізація спричиняє «розрив національного суверенітету», незалежно від типів інтеграції, які вона породжує.

Як початок глобалізації права ми могли б прийняти захисну течію прав людини, підірваних Французькою революцією 1789 року. Боротьба проти абсолютної монархії та проти деспотизму правителів була спрямована на повагу до невід'ємних прав людини, права людини, які не повинні порушуватися ні за яких обставин. Ця течія вийшла за початкові кордони старого континенту та досягла Латинської Америки через лідерів емансипаційного подвигу. Закінчення холодної війни та падіння Берлінської стіни в 1989 році прискорили

Наукове видання

**ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ:
ЗАКОНОДАВЧЕ РЕАГУВАННЯ НА ГЕОПОЛІТИЧНІ Й
ІСТОРИЧНІ ПРОБЛЕМИ**

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної онлайн конференції

6 грудня 2022 року

м. Чернівці

Комп'ютерна верстка: Осадчук Т.В.

Контакти:

Кафедра приватного права
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Адреса: 58000, м. Чернівці, вул. Університетська, 19
Тел. +38 (0372) 58-47-58
Електронна адреса: privatelawdep@chnu.edu.ua

Підписано до друку 29.12.2022. Формат 60x84/16.
Умов.-друк. арк. 18,8. Обл.-вид. арк. 20,3. Зам. 3-012.
Видавництво Чернівецького національного університету.
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua тел. (0372) 58-48-30

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.

 **ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
ІМЕНІ КЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

**CHERNIVTSI
LAW SCHOOL**

ISBN 978-966-423-760-1

**UNIWERSYTET
W BIAŁYMSTOKU**

